ఆనాడు ఆషాఢ శుద్ధ పాడ్యమి

[గతసంచిక తరువాయి]

౪

మర్నాడు మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకల్లా విశాలం, నాభర్తా బడికి వెళ్లారు. నాకింటివద్ద పనేమీలేదు. ఏపని కల్పించుకుని చేయడానికీ బుద్ధిపుట్టలేదు. ఏమీతోచక రవీంద్రుని కథల పుస్తకం తీసి కొంచెం చదవాలని పుటలు తిరగవేశాను. కాని అప్రయత్నానికీ, మనసులో ఉన్న కోరికకూ యేమీసంబంధం లేనందున ఆ పుస్తకంలోని ఏపుటకూ తనమీద నామనస్సుని నిలపగలిగే శక్తి లేకపోయింది. ఒకసారి జానకిగారింటికి వెళ్ళాలని నామనస్సు ఊరికే పీకుతూంది. అందుచేత త్వరగా తలదువ్వుకుని సంజీజడ అల్లుకుని సరిగంచు ఊదాచీరా, నీలంపూల రవికా ధరించి రెంపున్నరకాక ముందే జానకిగారింటికి బయల్దేరాను.

నేనువెళ్ళేసరికి అబ్బాయి చీడీలో ఈజీఛైయిర్లో కూచుని ఏదో పుస్తకం చూసుకుంటున్నాడు. జానకి చిట్టిని ఒళ్ళో కూచోబెట్టుకుని అతని కెదురుగా చిరిచాపమీద కూచునుంది. నేను జంకుతూ జంకుతూ సావిట్లోంచి 'వొదినా' అని పిలిచాను. జానకి నన్ను ఆదరంగా పిలిచి పక్కను కూచోమంది. నేను ఓసరిల్లి ఆమెపక్కని కూచున్నాను. జానకి నన్నుద్దేశించి యేవో ప్రశ్నలమీద ప్రశ్నలు వేస్తూంది నేను వాటికి క్లుప్తంగా జవాబు లిస్తున్నాను. ఇంతలో అబ్బాయి ఏదో నాతో మాట కలపడానికి:

'ఇవాళ ఉదయంనుంచీ మీఆయన కనిపించడమే మానేశాడు' అన్నాడు.

నేను తెచ్చిపెట్టుకున్న కోపంతో 'ఆయన మీయింటికి...రారు. నేనూ మరి రాదలుచుకోలేదు!' అన్నాను.

'ఏమీ?' అన్నాడు గోముగా.

'నీమీద మాకు కోపంవచ్చింది' అంటూ ముఖం పక్కకు తిప్పుకుని నాలో నేనే నవ్వుకున్నాను.

'ఎందుకూ?'

'ఎందుకా? నువ్వు మెడ్రాసునుంచి ఏభై అరవై రూపాయిల విలువగల వస్తువులు మాకు తీసుకువచ్చావు. వాటి ఖరీదు ఆయనిస్తే తీసుకున్నావుకావట. అయిందా? పదా? అంతసొమ్ము మాగురించి నువ్వు ఖర్చుపెట్టడం ఏమీ బాగులేదు. వాటి ఖరీదు నువ్వు పుచ్చుకుంటేగాని మీయింటికి మేము మరి రాదలుచుకోలేదు.'

'పోనీతే...' అన్నాడు నావి ఉత్తమాటలకింద కట్టినట్టు మందహాసంచేస్తూ.

'అబద్ధంకాదు' అన్నాను చిరునవ్వుతో.

చిట్టిని ముద్దులాడుతూ 'మాచిట్టితల్లి పెళ్ళికి వడ్డీతోకూడా చదివించీకుండి' అంటూ మాసంభాషణ మార్చిసింది మావొదిన.

తరువాత అరగంటవరకూ మాసంభాషణ అనేక విషయాలమీద ఎంతో చనువుగా, సరదాగా సాగింది. మొదట ఒకటి రెండు నిముషాలు అతనితో మాట్లాడడానికి నాకు కొంచెం జంకుగాఉంది. కాని ఆతడంత చనువుగా, స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుతూఉంటే నాసంకోచమంతా మాయమయింది. అలా మేము ముగ్గురమూ మాట్లాడుతూ ఉంటే ఆసరదాలో ఎంత వేళయిందీ కూడా నేను గుర్తించలేదు అబ్బాయి అయినా గుర్తించాడని నేను చెప్పలేను. ఇంతలో గడియారం నాలుగు కొట్టినందున కాఫీ కాచుకోవాలని నేను లేచాను.

నేను లేవబోతూఉంటే 'ఎన్నిగంటలు కాస్తావు కాఫీ?' అన్నాడబ్బాయి.

ఆమాటలకు 'అప్పుడే తొందర్లేదు. మరికాస్తసేపు

కూచుని వెళుదూ!' అన్నట్టుగా నేనర్థంచేసుకున్నాను. అంతశీఘ్రంగా నన్ను విడవడానికి ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేనట్టు నాముఖంవంక అతికాపీనంతో చూసే అతని కళ్ళుకూడా 'ఔను. అదే దానిభావం' అని మాటల కంటె స్పష్టంగా నాకు తెలియజేశాయి. నిజందాచడం మంచిపనికాదు. నాకుగూడా అప్పుడక్కడనుంచి ఏ మాత్రము కదిలివెళ్ళాలని లేదు. కాని ఒకసారి వెళుతానని లేచినతరువాత చిన్నసూచనమీద తిరిగి కూచుందికి నాకు సంకోచం కలిగింది. 'ఇంకా చాలా పనులున్నాయి' అని 'వొదినా, నువ్వోసారి మాయింటికి రాకూడదూ?' అంటూ వెళ్ళిపోయాను.

ఇంటికి వెళ్ళాక కొంచెంనసిలి కాఫీపెట్టాను.

మావారు స్కూలునుంచి ఇంటికివచ్చి అప్పుడే కాఫీ తీసుకున్నారు; ఇంతలో అబ్బాయి నలుగురైదుగురు స్నేహితులతో వచ్చి వీధిగుమ్మంలోనుంచే షికారుకు ఆయన్ని కేకవేశారు. వారందరూ షికారు వెళ్ళారు; మావొదిన చిట్టిని తీసుకుని మాఇంటికివచ్చి, అరుగంటలవరకూ సరదాగా మాతో కాలక్షేపంచేసి వారింటికి వెళ్ళిపోయింది.

మర్నాడు ఉదయం నేను మామూలుగా జానకిగారింటికి వెళ్ళేసమయానికి అబ్బాయి ఇంట్లోలేడు. సుమారు అర్థగంటో, ముప్పావుగంటో జానకితోనూ, దొడ్డమ్మతోనూ గడిపి అబ్బాయిదర్శనం కాకుండానే ఇంటికి వచ్చాను.

మధ్యాహ్నం నాలుగుగంటలవుతుంది. మా అమ్మ చీడీలోకూచుని బాలీసు కుడుతూంది. నేను లోగుమ్మంలో కూచుని ఏదోపత్రిక చూసుకుంటున్నాను. ఇంతలో చల్లని పదధ్వని మెల్లమెల్లగా మమ్మల్ని సమీపిస్తున్నట్లయింది. ఆ అడుగుల తాళమానములు నాకు బాగాతెలుసు. అవి సదా నాహృదయంలో ధ్వనిస్తునే ఉంటాయి. తలెత్తి చూశాను. అబ్బాయే నెమ్మదిగా వస్తున్నాడు.

అతడప్పుడు వస్తాడని నేననుకోలేదు. ఆసంగతి తెలిసినట్టయితే అప్పుడే నిద్రనుంచి లేచిన జిడ్డుముఖంతో, చెదరజుట్టుతో అలాకూచుని ఉండను. నేనుకట్టుకున్న ఊదాచీరకూడా నఖంసఖం వెలసినరంగుతో వెడవెడలాడి పోతూంది. వీటితో అతనికంట బడడమెలాగు? అతడు నన్ను చూడకుండా ఉంటే బతికి పోతాననుకున్నాను. కాని...అతడు బాగా దగ్గిరపడిపోయాడు. నేను ముఖమెత్తేసరికి అతడు నావంకే చూస్తున్నట్టు కూడా నాకు వ్యక్తమయింది. చీరమార్చుకుందికీ, జుట్టు సవరించుకుందికీ దేనికీ మరి అవకాశంలేదు. ఒకవేళ యేవి సవరించుకుందామన్నా తనకోసమే ముస్తాబయే ననుకుంటాడేమో! అయినా అలా కూచుందికి నామనస్సొప్పలేదు ఏదో పనున్నట్టు చటుక్కున లోనికి వెళ్ళిపోయాను.

అబ్బాయి మాఅమ్మతో ఏదోమాట్లాడుతున్నాడు. అతడు వెళ్ళిపోయేవరకూ వెలుపలకు రాకూడదనుకున్నాను. కాని మన సుండపట్టలేదు. అద్దంముందు నిలుచుని ఆచీరే ముడతలు సర్దుకుని తిరిగి కట్టుకున్నాను. వేళ్ళతో ముంగురులు సవరించుకుని తడిపట్టితో ముఖం తుడుచుకుని మెల్లగావచ్చి లోగుమ్మంలో యేమీఎరగనట్టే తిరిగికూచున్నాను. అబ్బాయి నావంక నొకసారి చూసి మందహాసంచేసి తిరిగి తనధోరణిలో పడ్డాడు.

రెండుమూడు నిముషాలైనతరువాత నన్నుద్దేశించి 'ఇంకా మీఆయన బడినుంచి రాలేదూ?' అని ప్రశ్నించాడు.

వారు అయిదుగంటలయితే గాని బడినుంచి రారనే సంగతి తెలీకపోవడమే ఆప్రశ్నకు కారణమని నమ్ముకునే మా అమ్మవంటివారు కొందరుంటారు. నేను మాత్రం కేవలం నన్ను మాట్లాడించడానికే అలా అడిగాడని ఊహించుకుని 'ఇంకా రాలేదు. వచ్చేవేళ అయింది'అంటూ ఆయనకి కాఫీపెట్టడానికని లేచాను. నేనూ కాఫీనీళ్ళు మరిగిస్తున్నాను; ఆయనా బడినుంచి వచ్చారు. అబ్బాయి, ఆయనా ముందరగదిలో కూచుని ఏవో మాట్లాడుకుంటున్నారు నే నింతలో కాఫీ తయారుచేసి రెండు కప్పులతో తీసుకుని వెళ్ళి వారిరువురి ముందూ ఉంచాను.

అబ్బాయిముందు కాఫీఉంచుతూ ఉంటే 'నా కెందుకూ? నేను కాఫీతీసుకునే వచ్చాను' అన్నాడు.

'కాఫీతీసుకునే వచ్చావా! సరేలే...!' అంటూ ముఖంపక్కకు తిప్పుకున్నాను గంభీరంగా.

'కోపం వచ్చిందా?' అన్నాడు మందహాసంచేస్తూ.

'కోపమెందుకూ? మాలాంటివారి యిళ్ళలో నువ్వు కాఫీతీసుకుందికి మేమంత గొప్పవాళ్ళమా?' అన్నాను.

'ఓస్. ఈమాత్రానికే అంతకోపమా? అయితే ఇయ్యి! మళ్ళీ పుచ్చుకుంటాను' అంటూ కప్పు తీసుకున్నాడు.

ఇద్దరూ కాఫీతాగేరు.

ఇహను బయల్దేరుదామా అంటే సరే అనుకుని ఇరువురూ క్రాఫింగులు సవరించుకుని జోళ్ళు వేసుకుని ముందు ఆయనా వెనుక అబ్బాయి బయల్దేరారు షికారు. నేను ద్వారంలో నిలుచుని అబ్బాయివంకే చూస్తున్నాను. అబ్బాయి నడుస్తూఉంటే ఆనడకలో ఎంత నాజూకు? ఎంత సొక్కు? రూపంకదలికతో మాట్లాడుతుంది కాబోలు! అబ్బాయి ప్రతీ అడుగూ, ప్రతీ చలనమూ ఆతని అందంలోని ఒక్కొక్క నూతనరహస్యాన్ని బైటపెడుతున్నదేమో ననిపించింది.

అబ్బాయి మొదటే పచ్చని బంగారమువంటి శరీరచ్ఛాయా, గుండ్రని ముఖమూ, నీలాల్లాంటి కళ్లూ, మృదువైన శరీరమూ ఎంతో సుకుమారంగా ఉంటాడు. ఆరోజున మరీ అవిచిత్రమైన వల్లెవాటూ, చక్కని అంచుల ఖాదీపంచా, సన్నని లాల్చీధరించి ఆతడు వెళుతూఉంటే జగన్మోహనంగా ఉన్నాడు. నే నతనివంకే చూస్తున్నాను. నేనక్కడ నిలుచున్నట్టు అబ్బాయికి కూడా తెలిసినందున ఆతడుకూడా తప్పక నావంక నొకసారిచూస్తాడనే నానమ్మకం. కాని అబ్బాయి అతనితో మాట్లాడుతూ నావేపు ముఖమైనా తిప్పకుండా నాతలంపే ఆతనితలలో లేనట్లు అతినిర్లక్ష్యంగా వెళ్ళిపోయాడు.

అత డంతనిర్లక్ష్యంగా వెళ్ళిపోతాడని నేననుకోలేదు. నాకు చాలాకోపం, అభిమానం కలిగాయి. అబ్బాయికి నామీద ఎంతో ప్రేమనీ, నాముఖం చూడడానికి, నామాటలు వినడానికి అత డెంతో ఆతృతపడుతూ ఉంటాడనీ నేనింతవరకూ భావించుకున్న భావనంతా వట్టిభ్రమేనని అప్పుడు నాకు తట్టింది.

౫

ఆరాత్రి పన్నెండుదాటింది. నాకు నిద్రపట్టలేదు. మునుపెప్పుడూ నాలోకలగని భావాలు నాహృదయంలో ఉద్భవించి అర్థంకాకుండా నన్ను బాధపెడుతున్నాయి. ఏదో తెలీని, చెప్పలేనిభారం నాహృదయంలో చోటుచేసుకుని కూచున్నట్టుంది. ఏదేనా చదువుకుందామని పుస్తకం తెరిచాను. మనసుపోలేదు. వెలుపలకు వచ్చి చల్లగాలిలో కొంతసేపు తిరిగాను. పక్కమీద మరోసారి సర్దుకుని నిద్రపడుతుందేమో అని అటూ ఇటూ దొర్లాను ఏమిచేసినా, ఎంత ప్రయత్నించినా ఆభారాన్ని నాహృదయంలోనుంచి తొలగించుకోలేక పోయాను.

నామనసుని కొంచెం కుదుటబరుచుకుని నెమ్మదిగా నాలో నేనే వితర్కించుకోవడం మొదలుపెట్టాను

'ఏమిటి నన్నిలా పీడిస్తున్నది?'

లోపటినుంచి ఈప్రశ్నవచ్చింది.

'నిన్ను చూడాలని ఆతృతపడేటంత మమకారం అబ్బాయికి నీమీద ఉందా?'

'లేకపోతే...? నన్నుచూడాలని అతడెందుకు ఆతృతపడాలి? అతడు నాకోసం ఆతృత పడలేదని నే నింత మథనపడడ మెందుకూ? అబ్బాయి నాకెవరు?'

'అబ్బాయి నీకెవరా! అదేమిటి? అతడు నీకేమీ కాకపోవడమేమిటి? నీబాల్యస్నేహితుడు. నీగురువు; ప్రియతములలో కల్లా ప్రియతముడు. ఇంకా అతడు నీకేం కాకపోతాడు? అతడే పరాయివాడికింద లెఖ్ఖ అయితే ఆప్తులని ఎవరిని చెప్పుకోగలవు?'

'నిజమే. ఆతడే పరాయివాడయితే నాకీలోకంలో ఆప్తులని చెప్పుకోదగినవారెవ్వరూలేరు. అయితేమాత్రం? ఆతనికి నాతలంపే లేనప్పుడు నాకుమాత్రం అతనంటే ఎందుకూ ఇంతమమకారం?'

'ఆతనికి నీతలంపేలేదని నీకెలా తెలుసూ?'

'ఉంటే నావంక తిరిగైనా చూడకుండా అంత నిర్లక్ష్యంగా వెళ్ళిపోగలుగుతాడా ?'

ఇలా ఆలోచిస్తున్నకొద్దీ నా అభిమాన మధికమయింది. అతణ్ణి చూడకుండా నేనుమాత్రం ఎందుకు ఉండలేనో చూస్తాను అని భావించుకున్నాను. అతణ్ణి మరిచిపోవాలి; అతని సంగతి మరి తలపెట్టకూడదు — అని నిశ్చయించుకున్న కొద్దీ అతని తలంపే నాహృదయమంతటా అధికారంచేయడం మొదలుపెట్టింది. ఈ ఆలోచనలతో నా కారాత్రల్లా సరిగా నిద్రలేదు.

మర్నాడు ఉదయాన్నే పక్షులతో మేలుకుని రోజూ నాఅలవాటుచొప్పున పెరట్లో జామిచెట్టు కిందవున్న గచ్చుతిన్నెపైన కూచుని పళ్ళుతోముకుంటున్నాను. చల్లనిగాలి నాజుట్టునీ, సన్నని పైటచెరగునీ అటూ యిటూ మృదువుగా కదిలిస్తూ ఉంటే అప్పుడే ఉదయిస్తున్న లేతసూర్యుడు నానుదిటినీ వక్షాన్నీ ముద్దిడుకోవాలని ఆకులసందుల్లోంచి ఊరికే వెనుగులాడుతున్నాడు. ఆసంగతి కనిపెట్టి కావోలు మల్లెలు తమలో దాము ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటున్నాయి.

అబ్బాయిగారి పెరట్లోఉన్న వకుళవృక్షశాఖపైనుంచి కోయిల 'కో, కో' అనీ 'కుహు, కుహు' అనీ అవిరామంగా కేరుతూంది. ఎందుకు ? కేవలం నన్ను రంజింపజేయడానికేనా ? అయిఉండదు (ప్రబంధకవులు వర్ణించినట్లు కాముకుల హృదయాలను కలవరపెట్టడానికంతకన్న కానేరదు. ఈరెంటినీ మించిన స్వార్థపరమైన ఉద్దేశమేదో దానికి ఉండి ఉంటుంది. ఆచిన్నిపక్షియొక్క మనోవృత్తాంతాలు మనకేంతెలుస్తాయి ? అయినా పూలపైనుంచి రెమ్మలపైనుంచి మెల్లగా తెరలు తెరలుగాసాగుతున్న సమీరకుమారుని స్ఫూర్తితో, యెడతెగని ఉత్సాహంతో అదలా కేరుతూఉంటే చెవుల్లో అమృతం చిమ్ముతున్నట్లయి నాహృదయమే ఆనందంతో గానంచేస్తున్నట్లుంది. నాహృదయంలోని కొంతభాగమే ఆపిట్టలో కూడా ఇమిడిఉన్నదేమో ననిపించింది. అచేతనములైన వృక్షములు సైతం దాని పాటకు మెచ్చుకుని తల లూపుతున్నప్పుడు, చిగుళ్ళు సైతం తన్మయత్వంతో దాని సంగీతాన్ననుసరించి తాళంవేస్తున్నప్పుడు మానవుల సంగతి వేరే చెప్పవలసిందేముంటుంది ?

ఇంతలో కోయిలస్వరాన్ని మించిన చల్లని స్వరంతో ఈగీతం నాచెవిని బడింది.

'ఏపువ్వు పూసినా
ఏపాట పాడినా
ఎందుకో ఈహృదయ
మింత కళకళపడును ?'

ఆ గొంతు కెవరిదో గుర్తించడం నాకొక కష్టమైన పనికాదు. తలెత్తి చూశాను. వాయుస్పర్శవల్ల మృదువుగా చలిస్తూ గుబురుగా నుదిటిమీదకు వాలిఉన్న ఆ పొడుగాటి క్రాపూ, మందహాసం నాట్యమాడుతూ లేడిపిల్ల కళ్ళకంటె చంచలమైన ఆసోగకళ్ళూ అబ్బాయే! వాళ్ళ డాబామీద పిట్టగోడ నానుకుని మనోజ్ఞమైన లతవలె విలాసంగా నిలబడి పళ్ళుతోముకుంటున్నాడు. (పురుషునివిషయంలో ఇటువంటి వర్ణనలు కొంతవరకు అస్వభావికంగానూ, అనుచితంగాను ఉన్నట్లు కొందరికి తోస్తేమట్టుకు నేనుచేసేదేమీ లేదు. అది నాతప్పుకాదు. అబ్బాయిలోఉన్న ఆమృదుత్వమూ, ఆ కోమలతా, ఆసౌకుమార్యమూ పురుషులలోనే కాదు, చక్కని అమ్మాయిలలోకూడా నేనెక్కడా చూడలేదు.) అతడు నావేపు చాలాసేపటినుంచి అదేపనిగా చూస్తున్నట్లు నాకు తట్టింది. నేను ముఖంఎత్తేసరికి అతడు ఆనందంతో 'టక్కున' మందహాసంచేశాడు. నేనూ చిరునవ్వుతో అతనివంక చూసి. . . చూస్తూ అలా ఉండిపోయానెంతసేపో. నాభర్తకు కాఫీపెట్టవలసిన వేళ అతిక్రమించిపోతున్నదనే సంగతికూడా నాకప్పుడు తట్టలేదు.

ఆరుగంటలు కొట్టారు. అబ్బాయి నావేపు 'అ... బ్బ! నిన్నెలావొదిలి వెళ్ళడం ?' అన్నట్లు తిరిగితిరిగి చూస్తూ అతికష్టంమీద మెల్లమెల్లగా కిందకుదిగి పోయాడు. ఆచూపుల్లోని ధ్వని యేమిటా అని ఆలోచించుకుంటూ నేనూ లోపలికి వెళ్ళిపోయాను. స్వాతంత్రం

నుంచీ నన్ను బాధిస్తున్న నాహృదయంలోని భారమంతా ఒక్కసారి తొలగిపోయింది.

మర్నాటినుంచీ నేను సరిగా పెరటిలోకి పళ్ళుదోముకుందికి వెళ్ళేసమయానికే అతడూ డాబామీదకు వచ్చేవాడు. అతడు గోచరించేసరికి మేఘముదయించేటప్పటికి నెమలిమనస్సు మోస్తరుగా నామనస్సు ఆహ్లాదం పొందేది. చల్లనిగాలి నాజుట్టునీ, సన్నని పైటచెరగునీ అల్లలాడిస్తూ ఉంటే నాకై ప్రేమతోనిండిన అబ్బాయి పక్కచూపులతో పరవశురాల్నయి, కొత్త రాజ్యాన్ని వశపరుచుకున్న రాజువలె ఆనందిస్తూ అలా కూచునేదాన్ని, పరిగెత్తేకాలాన్నికూడా గుర్తించకుండా.

తదకు నాముఖంమీదనుంచి కళ్ళు తిప్పుకోలేక తిప్పుకోలేక నావేపు ఆతిగమ్మత్తుగా చూస్తూ అతడు డాబా దిగిపోయేవాడు. సరిగా అతడూ వెళ్ళిపోయే సమయానికే నాపళ్ళుతోముకోడంకూడా పూర్తవుతున్నందున ముఖంకడుకుని నేనూ లోనికి వెళ్ళిపోయేదాన్ని.

ఇలారోజూ ఉదయాన్నే ఒకర్నొకరు దర్శించుకోడం మాకు బాగా అలవాటయింది. రోజంతటిలోనూ అదొక మహావరంలాగున ఉండేది మాకు. ఎప్పుడు ఉదయమవుతుందా అని ఇరువురమూ ఎదురుచూసేవాళ్ళం. ఒకరోజు నేను పెరటిలోకి వచ్చేవేళకుసరిగా అబ్బాయి డాబామీద ఉండకపోతే నాకతనిమీద అమితమైన కోపంవచ్చి, ఇంత నిర్లక్ష్యమా అని ఎంతో అభిమానం కలిగేది. ఆదినమల్లా విచారమయంగా, వెలితిగా, వ్యర్థంగా తోచి ఏపనిమీదా మనస్సుపోయేదికాదు. నేను కనబడకపోతే అబ్బాయికి కూడా అలాగే ఉండేదని చెప్పఖ్ఖర్లేకుండానే తెలుసుకుంటారు.

ఒకరోజున, మర్నాడు నాభర్తకు శలవుపూట అయినందున చాలారాత్రివరకూ మాఇంటిలో అందరమూ పేకాటవేసుకున్నాము. అందుచాత మర్నాడు నాకు మెలుకువవచ్చేసరికి చాలాపొద్దెక్కింది. అప్పటికి అబ్బాయి డాబాదిగిపోయి ఉంటాడనే నమ్మకంతోనే పెరటిలోకి వెళ్ళాను. కాని నేనువెళ్ళేసరికి అబ్బాయి ఇంకా డాబామీద నిలుచునే ఉన్నాడు, ఆతృతతో మా పెరటివంక తిలకిస్తూ. నేనూ పెరటిలోకి రావడం కనిపెట్టి 'నువ్వింత ఆలస్యంచేస్తే నీకోసం నేను కనిపెట్టుకుని కూచోను. నీలక్ష్యం నాకేంతమాత్రంలేదు' అన్నట్లు తీక్ష్ణమైన ఒక చూపు నామీదవిసిరి నావంక మరి చూడకుండానే ఊపిరితిరగనంత పనియేదో ఉన్నట్టు చరచరా దిగిపోయాడు.

అ...బ్బ! ఆమెహంలో ఎంత గాంభీర్యం !- ఎంత టెక్కు ? ఎంతనిర్లక్ష్యం? నాకు చాలా అభిమానమూ, అహంకారమూ కలిగాయి. అతణ్ణి చూడకుండా నేను బతకలేననే కావోలు అతనిఉద్దేశం? పోనీ తనుకూడా నన్ను చూడాలని సరదాపడుతున్నాడు కదా అని అతనికపుడేటట్టు కూచుంటే తనకోసమే కాచుకొని కూచున్నానని కావోలు అతనిగర్వం ? అతణ్ణిచూడకుండా నేనుమాత్రం ఎంతకుండలేనో చూస్తాను. మళ్ళీ అతడు నాకోసం తపనపడిపడి నాఎదుట జాలిగా కన్నీరు కార్చేవరకూ అతనికంటబడకూడదని శపథం చేసుకున్నాను.

వరుసగా రెండురోజులు నేను పెరటిలోకిగాని వారింటికిగాని వెళ్ళలేదు. ఆకారణమున అబ్బాయిసంగతు లేమీ తెలీలేదు ఆమూడోరోజున సుమారు ఎనిమిదిగంటలప్పుడు మా ఆయనవద్దనున్న ఏదేపుస్తకంకోసమని అబ్బాయి మాయింటికి వచ్చాడు. అప్పుడాయన ఇంటిలో లేరు. రెండుసార్లు, మూడుసార్లు అలాగే నాలుగైదుసార్లు ఉదయం, మధ్యాహ్నం ఆరోజున అబ్బాయి మాయింటికి తిరిగాడు. ఆయనకోసమే; అపుస్తకం కోసమే ! కాని, ఒకసారికూడా అబ్బాయికి ఆయన దొరకలేదు. అవేవీ ఆయన ఇంటిలోఉండే సమయాలు కానేకావు. ఆసంగతి అబ్బాయికి తెలీదని ఎవరేనా భావించుకుంటే నాకు నిజంగా నవ్వొవస్తుంది. ఆయనుండరని తెలిసీ అన్నిసార్లు ఎందుకు తిరిగేడో నాకర్థంకాలేదు. అబ్బాయి మాఇంటికి వచ్చినప్పుడల్లా నేను గదిలో గుమ్మం చాటున నిలుచుని అతనితట్టే చూస్తూఉండేదాన్ని. నే

నక్కడఉన్నట్టు, అలా అతణ్ణి గమనిస్తున్నట్టు అబ్బాయి కేమాత్రము తెలీదు.

బాల్యంనుంచీ పుస్తకాలంటే అబ్బాయి ఒళ్ళెరగడు. షేక్స్పియరు, షెల్లీ, షా, కాళిదాసు, భవభూతి, రవీంద్రుడు మొదలైన మహాకవుల గ్రంథాలేవైనా చదువుతున్నప్పుడు అబ్బాయి నిద్రాహారాలు కూడా మరిచి వాటిలో లీనమైపోయేవాడు. రెండు మూడు దినములాయి ఆపుస్తకాలవెర్రి అబ్బాయికి మరీ అధికమైనట్లుంది. సాయంత్రంపూటలు కూడా స్నేహితులతో షికారుమాని ఒంటరిగా చీకటిపడేవరకూ డాబామీదే గడుపుతున్నాడు ఏదో పుస్తకం ముఖం మీద ఉంచుకొని. నేనతనికంటబడకపోయినా పెరటిగుమ్మంచాటున నిలుచుని, పుస్తకంచేతనుంచుకుని అతడు డాబాయెక్కుతూ ఉండడం, మాపెరటితట్టునున్న పిట్టగోడనానుకుని పేజీలమీద పేజీలు తిరగవేస్తూ ఉండడం, చిన్నచప్పుడయేసరికి అదిరిపడి మా పెరటివంక చూస్తూఉండడం అన్నీకనిపెడుతూనేఉండేదాన్ని. నేనక్కడ నిలుచున్నట్టుగాని, అలా అతణ్ణి గమనిస్తున్నట్టుగాని అతనికి తెలిసేదికాదు.

ఆమరుచటిదినంకూడా ఉదయం బాగాపొద్దెక్కేవరకూ అలాగే పుస్తకంచూసుకుంటూ డాబామీద నిలుచుని నిలుచుని దిగిపోయాడు. సుమారు పదిగంటలవేళ తువ్వాలారవేసుకుందికని మళ్ళీ డాబాయెక్కాడు. బట్టలు ఆరవేసుకోడం అబ్బాయి అలవాటులో ఉన్నట్టు ఇంతవరకూ నేనెప్పుడూ చూడలేదు. పైగా తువ్వాలు ఆరవేయడానికి అంతకాలం వినియోగించవలసిన అవసరం కూడా నాకు కనబడలేదు. లేడిపిల్ల కళ్ళకంటె చంచలమై, సోగలైన అతని కళ్ళు ఏదో పోగొట్టుకున్న అమూల్యమైన వస్తువుకోసం వెదుకుతున్నట్టుగా ఆమూలనుంచి యీమూలకూ ఈమూలనుంచి ఆమూలకూ మాపెరటిచుట్టూ సంచరిస్తున్నాయి.

నేను పూలుకోసుకుందికని సజ్జాపట్టుకుని మెల్లగా అటువంక చూడకుండానే పెరటిలోకి వెళ్లాను. వెళ్తూ ఉంటే చీర అడ్డుకుని ఒకటిరెండుసార్లు అడుగులు తొట్రుకున్నాయి. పూలుకోసి సజ్జాలో వేయబోతూ ఉంటే అవి పక్కకుజారి కిందపడిపోతున్నాయి. అబ్బాయి డాబామీదనుంచి ఏకాంతంగా ఓరగా నాతట్టే చూస్తూఉంటాడు. ఆనల్లని, వర్షమేఘంకంటె నల్లని అతనిచూపులే నాపనికి అడ్డుతగిలి నన్నిలా అల్లరపెడుతున్నాయి. అయినా అతనివంక చూడకూడదని నిశ్చయించుకున్నాను. కాని—అతడక్కడ ఉన్నాడనీ నాతట్టే చూస్తూఉంటాడనీ తెలిసికూడా అతనివంక తిరగకుండా ఉండడమంటే మాటలుకాదు.

రెండుమూడు నిముషాలైనతరువాత ఏమీ యెరగనట్టే మెల్లగా అటువైపు తిరిగిచూశాను. కవలచుక్కల్లా మెరిసే అందమైన అతని నేత్రాలు పద్మంమీదకు దుమికే తుమ్మెదజతవలె ప్రేమతోనూ, ఆనందంతోనూ నాముఖంమీదకు దుముకుతున్నాయి. నాఅభిమాన అహంకారస్థానాల్లో సిగ్గూ, ఆనందమూ చోటుచేసుకున్నాయి. నేను ప్రేమతో చిరునవ్వునవ్వాను. అతడానందంతో మందహాసంచేశాడు. మాయిరువురకూ తిరిగి రాజీఅయింది. తరువాత అబ్బాయి ఎప్పుడూ అటువంటి నేరం చెయ్యలేదు. ఒకవేళ చేసినా అంతకఠినమైనశిక్ష విధించకూడదని నేనూ శపథంచేసుకున్నాను.

౩

జానకిగారింటికి వెళ్ళడానికి ఉదయం ఎనిమిదికీ పదికీ, మధ్యాహ్నం రెండుకీ నాలుగుకీ మధ్యవేళలనే ఎంచుకునేదాన్ని. అందుకు ముఖ్యమైన కారణం అది ఆయన స్కూలుకి వెళ్ళేసమయమైనందున అదే నాకు తీరికసమయం. అదే అబ్బాయి ఇంటిలోఉండే వేళ కావడం కూడా కొంతవరకు కారణం కాకపోదు. మధ్యాహ్నం నేను వారింటికి వెళ్లేసమయానికి మావొదినా దొడ్డమ్మా వెనకటింటిలో గుమ్మంలో తీరుబడిగా కూచుని నాకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉండేవారు. నేనూ ద్వారంచెంత వారిపక్కనే కూచుని అంతంలేని కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, అప్పుడప్పుడు అబ్బాయి బలవంతాన హార్మణీయం వాయించి పాటలూ అవీ పాడుతూ నాలుగు గంటలవరకూ సరదాగా కాలక్షేపంచేసేదాన్ని. అప్పుడబ్బాయి ముందరిచీడీలోనో, గదిలో గుమ్మంలోనో ఈజీఛైర్లో బాగా మాకగుపడేటట్టు కూచుని పుస్తకం

ముఖంమీద ఉంచుకుని తదేకధ్యానంతో చూస్తూఉండేవాడు. పుస్తకంలోని విషయమే నిజంగా అప్పుడతని దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నాదని యెవరేనా నమ్ముకుంటే నేను నవ్వాపుకోలేను.

నాకూ అబ్బాయికీ అంత చనువున్నా ప్రతిరోజూ మొట్టమొదట మేమిరువురం కలుసుకునేటప్పుడు ఒకటి రెండు నిముషాలవరకూ అతనివంక సరిగా కన్నెత్తి చూడడానికిగాని, అతనితో మాట్లాడడానికిగాని నాకెంతో సంకోచంగానూ, సిగ్గుగానూ ఉండేది. కాని అతనిలో ఏమిశక్తిఉందో! ఒక్కసారి అతడు నన్ను పలకరించి నాతో చనువుగా మాట కలిపితేచాలు—నానోటికింక ఆపు ఉండేదికాదు. అంతంలేకుండా, అవిరామంగా ఒకటే సంభాషణ సముద్రపు అలలవలె నాహృదయంలోంచి పొంగి పెదవుల గుండా ప్రవహించేది. అతనితో మాట్లాడుతున్నంతసేపూ అతడు పురుషుడూ నేనుస్త్రీనీ అనే భేదభావం కూడా నామనస్సుకి తట్టేదికాదు. ఇంటికి చేరుకున్నాక నాలో నేనే వితర్కించుకునే దాన్ని :

'అబ్బా! ఏమిటి ఈవేళ నేనింత విపరీతంగా మాట్లాడేను? మాసంభాషణ ఎంతమితిమీరిపోయింది? దొడ్డమ్మ ఏమనుకుంటుందో! ఒదిన ఏమి తప్పభిప్రాయం పడుతుందో! అబ్బాయికంటే, మొగవాడు ఫరవాలేదు; కాని, ఆడది పైవానితో అంతలా మాట్లాడడం ఏమేనా బాగుంటుందా?'

లోపటినుంచి ప్రశ్నార్థకమైన ఈజవాబువచ్చేది :

'ఏమీ? అందులో తప్పేముందీ? మనస్సులో ఏమీ కళంకంలేనప్పుడు మాట్లాడినంతమాత్రాన దోషమేమిటి?

'నిజమే, దోషంలేదు; మనస్సులో ఏమీ కళంకం లేకపోతే' అనే నాకూ తోచేది. కాని, మనస్సులో ఏమీ కళంకంలేకపోవడం—అక్కడే ఏమో సంశయంగా ఉండేది.

ఈసారి వారింటికి వెళ్ళినప్పుడు కొంచెం జాగ్రత్తగా మసులుకోవాలి—నోరుకొంచెం కట్టుకోవాలని నిశ్చయించుకునేదాన్ని. కాని అబ్బాయిముఖంచూసి - అతనిమాటలు వింటూ నానిశ్చయాన్ని జ్ఞాపకముంచుకోవడం, నోరుకట్టుకోడం—అంత సులభమైన పనులు కావు. మాసంభాషణ మామూలు ధోరణిలోనే సాగిపోయేది.

రోజుకొక్కసారైనా అబ్బాయి మాయింటికివచ్చి మాఅమ్మదగ్గరో ఆయన దగ్గరో కూచుని పావుగంటైనా మాట్లాడి వెళ్ళుతూ ఉండడం అలవాటు. ఒక్కొక్కసారి అతడు మాయింటికి వచ్చినప్పుడు ఇంటిలో నేనొక్కర్తనే ఉండడం తటస్థించేది. అతనిరాకకోసం చాతకంవలె తపించే నాకు అప్పుడెందుచేతనో బెదురుబెదురుగా ఉండేది. అతడు నెమ్మదిగా సమీపించి పువుదేనెగొంతుతో 'ఎవరూ లేరేమిటి?' అని ప్రశ్నించేవాడు.

'లేరు. మాఅమ్మ ఎవరింటికో వెళ్ళింది...మాచెల్లి, ఆయనా ఇంకా బడినుంచి రాలేదు' అనేదాన్ని సంకోచిస్తూ. ఇంకా అబ్బాయి నాతో ఏదో మాట్లాడాలని కుతూహలపడుతున్నట్లు అతని వదనంలోని భావాలు నాకు స్ఫురించేవి. కాని ఒక్కమాటైనా అతడనడానికి తగిన ఉత్సాహం నాముఖంలో అతనికి కనబడేదికాదు. అతనితో మాట్లాడాలని నామనస్సులో ఎంత ఉత్సాహమున్నా, ఒంటరిగా అతనివద్ద నాఉత్సాహాన్ని ప్రకటించడానికి తగిన ధైర్యం నాకు లేకపోయేది. మాచెల్లెలేనా అప్పుడింటిలోఉంటే ఎంతబాగుండుననిపించేది. ముగ్గురముంటే మాసంభాషణ సునాయాసంగా సాగడానికవకాశంఉండును. కాని, మనమనుకున్నట్టే అన్నీ జరుగుతూఉంటే ఇంకేంకావాలి? భగవంతుడున్నాడని అనుకోవలసిన అవసరం ఏముంటుంది?—అబ్బాయి ఒక్కమాటయినా అనకుండానే నెమ్మదిగా వెళ్ళిపోయేవాడు. అతడు వెళ్ళిపోయాక 'ఏమి టింత కఠినంగా ప్రవర్తించాను? అతనిమనస్సుకి నొప్పికలిగించాను కాబోలు!' అని నాహృదయం చాలా బాధపడేది. తిరిగి మా అమ్మావాళ్ళూవచ్చాక జానకిగారింటికి వెళ్ళి అబ్బాయితో చనువుగా ఒకటి రెండు మాటలాడి వచ్చేవరకూ నామనస్సుకి శాంతిఉండేదికాదు.

ఒక్క విషయంలోమాత్రం మొదటిలో నాకు చాలా ఉడుకుబోతుతనంగా ఉండి అప్పుడప్పుడు అతనిమీద పట్టరానంత కోపంకూడా వచ్చేది. అదేమిటంటే అబ్బాయి ఎప్పుడూ మాటలచేత గాని, చూపుల చేతగాని నేను అందంగా ఉంటాననే సూచనైనా చేసేవాడు కాడు. పైగా ఎప్పుడేనా పండుగులకూ వాటికీ నేను చక్కగా ముస్తాబై అతనికంటబడితే చాలు—'ఇవాళ ఎన్నిసవరాలు నీజుట్టులో దూరాయి? ఎన్ని సబ్బులుముఖంమీద అరిగాయి?' అని అబ్బాయి వేళాకోలాలికి అంతుండేదికాదు. కాని అలా అనడంలో అతని ఉద్దేశమేమిటో నేను త్వరలోనే గ్రహించగలిగాను. నాజుట్టూ, కళ్ళూ, ముక్కూ, చెక్కిళ్ళూ, పెదవులూ, చేతులూ, నడుమూ—ఇవన్నీ సహజంగా ఎలా ఉంటాయో అతనికి బాగా తెలుసుననీ, పై ముస్తాబుల వల్లనూ, అలంకారాల వల్లనూ అతని దృష్టిలో వాటి మూల్యం నేనెంతమాత్రం హెచ్చించలేననీ నేను తెలుసుకోవాలనే అతని ఉద్దేశం. ఎదుటినుంచి చూసినప్పుడూ, ఓరగానున్నప్పుడూ, కూర్చున్నప్పుడూ, నిలుచున్నప్పుడూ, పని తొందర్లో ఉన్నప్పుడూ అన్ని సమయాల్లోనూ నేనెలాఉంటానో నాశిరమునుంచి పాదాల చివరవరకూ అతనికి బాగా తెలుసు. తెలిసే నాసహజ రూపంతోనే సంతృప్తి నొందుతున్నాడు. ఈసంగతి తెలుసుకున్న తరువాత సామాన్యమైన దుస్తులతోనూ, స్వభావసిద్ధమైన రూపంతోనూ అతని ఎదుట పడడానికి అంతవరకూ నాలో ఉండే సంకోచభావం పూర్తిగా తొలగిపోయింది.

ఎప్పుడేనా నాటకాలకు, సినీమాలకు అబ్బాయి, మావోదినా వెళ్ళదలుచుకున్నప్పుడు ఆయన్నీ, నన్నూ కూడా రమ్మని పట్టుపట్టేవారు. మాటవరుసకి 'అయినా, మీరూ వెళుదురూ!' అని నే నన్నమీదట 'ఉహు! నువ్వురాక తప్ప'దనేవా డబ్బాయి.

'అబ్బా! నేనుకూడా ఎందుకు బెద్దురూ!' అనే దాన్ని, మళ్ళీ.

అప్పు డబ్బాయి అతికాపీనంతో నాకళ్ళలోకి చూస్తూ 'నీలో ఏదోఉంది! నువ్వుంటే మాకెంతో సరదాగా ఉంటుంది.' అనేవాడు.

అప్పుడు నాహృదయంలో జనించిన ఆనందాన్ని నేనెంతమాత్రం నాలో ఇముడ్చుకోలేక పోయేదాన్ని. 'ఊరుకుందూ! అబ్బాయి! నీవన్నీ ఇలాంటి మాటలే' అని అబ్బాయిమాటలు నేనెంత నిర్లక్ష్యంగా ఉత్తమాటలకింద కొట్టిపారవేసినా అతనిమాటలకు నేను చాలా సంతోషించినట్టు అబ్బాయికి వ్యక్తమై పోయేది—వెళ్ళక తప్పేదికాదు.

'నేనంటే అబ్బాయి కెందు కింత సరదా?'

'ఎందుకా? మీరిరువురూ బాల్యస్నేహితులు కారూ?' అని ఒకమారూ, 'బంధువులుగనక' అని ఇంకోమారూ, 'ఎంతోకాలంనుంచీ మీకుటుంబానికీ వాళ్ళ కుటుంబానికీ ఉన్న మైత్రివల్ల'నని ఇంకోసారీ ఇలాగే యేవేవో సమాధానాలు వచ్చేవి. కాని వాటిలో ఏ సమాధానానికీ ఊతచాలినట్టుండేదికాదు. ఏదో లోటుగానూ, నీరసంగానూ ఉన్నట్టూ, ఏమో అతగనట్టూ కనబడేవి; కాని అసలు కారణం ఏమిటో ఎంతకూ బోధపడేదికాదు.

అంతకంతకూ మాయిరువురికీ చనువు హెచ్చవుతున్నకొద్దీ అబ్బాయికంటిచూపు, కనుబొమ్మలవంపుకూడా అతని మనోభావాలను నాకు తెలియజేసేవి. అతడెప్పుడేనా నాకేదేనా సలహాఇవ్వదలుచుకుంటే అతడు చెప్పదలచుకున్న దేదో చెప్పకపూర్వమే నేను గ్రహించగలిగేదాన్ని. ఎప్పుడేనా అతడు నాముఖంలోకి చూసి దేనికైనా నన్ను ప్రశ్నిస్తే అతని మాపే అతనికి కావలసిన జవాబు నావద్దనుంచి పొందేది. అప్పటి నా ఆలోచనలూ, భావాలూ నిజంగా నావి కావు అబ్బాయి ఆలోచనలే, వానిభావాలే నాలోప్రవేశించి, నావిగా మారి, నాజీవితాని కొకవిధమయిన దీప్తినిచ్చాయి. నా స్థితిలో ఏదో మార్పువచ్చినట్టు నాకే తట్టేది.

[అసలుకథ ఇంకా మిగిలేఉంది.]

—ఆకుండి సత్యనారాయణ.